

PREGLEDNICA PRIPOMB na

osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih

Predlagatelj in kontaktna oseba:	Naslov in telefon:	Datum:
Plan B za Slovenijo, mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj - Zavod Svibna, regijski zavod za ohranjanje in trajnostni razvoj podeželja - Inštitut InTerCeR - Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj - Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj - Slovensko odonatološko društvo dr. Renata Karba	Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana 01 439 71 00	23.12.2020

Št. člena in odstavka	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
7. člen	/	Močno pozdravljamo prepoved postavitve reklamnih panojev ali izvajanje drugih oblik oglaševalske dejavnosti na kmetijskih zemljiščih.
5. člen	Predlagamo, da se novi 3.da člen napiše bolj razumljivo: - natančno naj se opredeli pojem »prerazporeditev«; - namesto besede »teh« naj se jasno napiše, katera zemljišča so mišljena (nadomestna zemljišča ali zemljišča, ki se jim spreminja namen rabe)	Novi 3.da člen v Zakon o kmetijskih zemljiščih prinaša pomembno novost in je ključno, da je ta člen napisan natančno, razumljivo in nedvoumno, tako da ne bo prišlo do nejasnosti (in posledične škode) pri njegovem izvajanju.
5. člen	V novem 3.da členu naj se v drugi alineji prvega odstavku za besedo izjemoma doda: "po izčrpanju možnosti iz prejšnje alineje«.	Če tega pogoja ni, se lahko kot izjema prestavlja karkoli.

	<p>Alineja naj se glasi:</p> <p>– izjemoma, po izčrpanju možnosti iz prejšnje alineje, če se vzpostavijo nadomestna kmetijska zemljišča, ki so po površini in kvaliteti primerljiva s kmetijskimi zemljišči, ki so predmet spremembe namenske rabe, in se teh zemljišč trenutno ne more uporabljati za kmetijske namene.</p>	
<p>12. člen, 4., 5. in 6. točka</p>	<p>V 4., 5. in 6. točki spremenjenega 23. člena naj se besedilo »v upravljanju najmanj 5 ha in največ 100 ha PKP« nadomesti z »v upravljanju najmanj 1 ha in največ 100 ha PKP«.</p>	<p>Močno nasprotujemo izločanju manjših kmetijskih gospodarstev, ki jo v zakonodajo na področju kmetijstva vnaša osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih.</p> <p>S tovrstnimi omejitvami predlagatelj aktivno ovira razvoj manjših kmetij in vzpostavlja situacijo, v kateri tisti, ki upravljajo z velikimi kmetijskimi površinami, lahko ne glede na kakovost upravljanja pridobijo v upravljanje še večje površine, malim kmetom, ki želijo razvijati svojo dejavnost, pa je to onemogočeno.</p> <p>EZD in EKP imata med prihodnjimi usmeritvami tudi podporo malim in srednjim kmetijam. Prav tako je predvideno povečanje ekoloških kmetijskih površin za 25 %. Zato je po našem mnenju del besedila, ki se nanaša na spodnjo omejitev obsega PKP v nasprotju s temeljnimi usmeritvami krovnih dokumentov kmetijske politike v prihodnjem obdobju.</p> <p>S kratenjem pravic pri vrstnem redu upravičenosti nakupa kmetijskih zemljišč je onemogočen enakovreden razvojni potencial skorajda polovici od vseh kmetijskih gospodarstev. Po podatkih je bilo l. 2016 v Sloveniji registrirano še 36.240 KMG, ki so imela od 1 do 5ha kmetijskih zemljišč v uporabi. Majhna kmetijska gospodarstva imajo mogoče resda manjši prehranski proizvodni potencial, a iz socialno-ekonomskega vidika prispevajo stabilnosti in poseljenosti podeželja, ob tem pa predstavljajo</p>

		<p>ključne člene pri prehodu v trajnostno kmetijstvo, pri ohranjanju biotske pestrosti in nenazadnje pri blaženju in prilagajanju na podnebne spremembe. Ob tako pomembni vlogi manjših kmetijskih gospodarstev je kontinuirano kratenje razvojnih sredstev in enakopravnih nakupov kmetijskih zemljišč nedopustno. Obseg produkcijske sposobnosti in sredstev posameznega deležnika ne sme biti kriterij za izločanje deležnikov v kmetijstvu, ampak je to lahko zgolj trajnostna produkcijska sposobnost. Iz proizvodnega vidika mala kmetijska gospodarstva ob primarni proizvodnji opravljajo tudi dopolnilne dejavnosti. Slednje lahko opravljajo že pri zahtevi obsega 1 PKP kmetijskih zemljišč v uporabi. Kmetijska zemljišča poleg razvojnih podpor predstavljajo razvojni potencial enakovredno vsem deležnikom, zato je omenjeni predlog zgolj preferiranje dela zainteresiranih deležnikov.</p> <p>Iz tega podajamo predlog, da se v delu besedila 4., 5 in 6. točke spremenjenega 23. člena spodnji pogoj upravičenosti glede obsega PKP zniža iz 5 na 1 ha PKP.</p> <p>Predlagamo tudi, da se v okviru ohranjanja kmetijskih površin in povečanja dostopnosti kmetijskih zemljišč za zainteresirane deležnike prednostno odpravljajo administrativne ovire na področju zemljiškknjižnih zadev, povečajo komasacije in zaokrožitve zemljišč, ter preprečuje nepotrebna pozidava kmetijskih zemljišč.</p>
12. člen	<p>V prvem odstavku spremenjenega 23. člena se 2. točka spremeni v:</p> <p>»2. nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ima stalno prebivališče ali sedež v isti ali sosednji občini, v kateri se nahaja zemljišče, ki je</p>	<p>Predlagamo, da je Slovenija pri urejanju predkupne pravice pri nakupu kmetijskega zemljišča, ki je pomembno za ohranjanje narave in skrb za biotsko raznovrstnost naprednejša od trenutne ureditve in se zgleduje po na tem področju bolj urejenih državah (npr. Danska). Predlagamo, da se predkupno pravico</p>

predmet prodaje, vsaj pet let pred datumom sprejema ponudbe, in ima v lasti zemljišče, ki meji na zemljišče, ki je naprodaj, med več nosilci iz te točke ima prednost nosilec, ki že ima na zemljišču v svoji lasti, ki meji na prodajano zemljišče, vpisane ukrepe KOPOP ter se ob uveljavitvi predkupne pravice zaveže, da bo to na novo kupljeno zemljišče vključil v ukrepe KOPOP za namen spodbujanja sonaravnega kmetijstva;«

V prvi odstavku se uvrstita novi točki, in sicer 3. in 4. po vrsti, ki se glasita:

»3. Za zemljišče, ki je predmet prodaje in ima status po zakonu o ohranjanju narave ali pa leži na površinah znotraj območij s statusom po zakonu o ohranjanju narave ali je na zemljišču za ohranjanje biotske pestrosti pomembno mokrišče in je kot tako pomembno za ohranjanje narave ali doseganje ciljev varstva narave, pri čemer se s tem ne spreminja predkupna pravica, kot jo določa zakon o ohranjanju narave, in sicer, če je kupec zemljišča nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ima stalno prebivališče ali sedež v Republiki Sloveniji, in že ima na zemljiščih v svoji lasti za vse površine vpisane ukrepe KOPOP ter se ob uveljavitvi predkupne pravice zaveže, da bo to na novo kupljeno zemljišče vključil v ukrepe KOPOP za namen spodbujanja sonaravnega kmetijstva;

4. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo, kadar je predmet prodaje zemljišče, ki ima status po zakonu o ohranjanju narave ali pa je na površinah znotraj območja s statusom po zakonu o ohranjanju narave ali je na zemljišču za ohranjanje biotske pestrosti pomembno mokrišče in je kot tako pomembno za ohranjanje narave ali doseganje ciljev varstva narave, pri čemer se s tem ne spreminja predkupna pravica, kot jo določa zakon o ohranjanju narave;«

Nadaljnje točke se preštevilčijo.

za naravovarstveno pomembna kmetijska zemljišča (na območjih z visokim pomenom za ohranjanje narave, kar ne vključuje zgolj zavarovana območja po zakonu o ohranjanju narave, temveč tudi mokrišča in območja pomembna tako za varstvo vrst kot za učinkoviteje blaženje vpliva podnebnih sprememb) uredi tudi tako, da ima predkupno pravico tudi nosilec kmetijskega gospodarstva, ki na svojih zemljiščih že uveljavlja prakso sonaravnega kmetijstva in nadalje za primere takih zemljišč, ki so naravovarstvenega pomena, tudi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

	<p>Sedanja 7. točka, po novem 9., se primerno prebesedi v: »Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo za zemljišča, ki ne spadajo pod točko 4 kot naravovarstveno pomembna zemljišča;«</p>	
<p>14. člen</p>	<p>V spremenjenem 24. členu naj se v 4. odstavku v preračunu 1 ha PKP v drugi alineji (2 ha travniških površin) črta GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak, ter se doda novo alinejo, ki se glasi: »- 1 ha večnamenskih travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak)«.</p> <p>Alineja »- 2 ha travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak, 1300 – trajni travnik in 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi),« se tako spremeni v:</p> <p>- 2 ha travniških površin (raba 1300 – trajni travnik in 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi), - 1 ha večnamenskih travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak),</p>	<p>Gre za eno najpomembnejših sprememb, ki bi imela večplastni učinek na izboljšanje biotske pestrosti v kmetijski krajini, prilagajanje na podnebne spremembe, povečanje pridelave sadja in sadnih izdelkov, povečanje ekološke pridelave ter izboljšanje socialno ekonomskega položaja kmetijskih gospodarstev predvsem na OMD območjih.</p> <p>Kmetijske površine z rabo GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak morajo imeti upravičene površine v razmerju 1:1 najmanj iz treh razlogov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razmerje primerljivosti in upravičenosti oz. razlika med ekstenzivnimi in intenzivnimi sadovnjaki je prevelika. Ekstenzivni sadovnjak z gostoto 50 – 200 dreves/ha mora sedaj za primerljivost 1ha dosegati 2ha površin, intenzivni sadovnjak z 201 dreves pa zgolj 0,25. Glede na to, da ekstenzivni sadovnjaki opravljajo večnamensko rabo v primerjavi z ostalimi travniškimi površinami, oz. je donos iz površine ekstenzivnega sadovnjaka večji, kot iz travniških površin, je upravičeno, da se ekstenzivnim sadovnjakom da primerljivost in upravičenost v razmerju 1:1. 2. Slovenija je v samooskrbi s sadjem pod 40%. Bistveno manj pridelamo ekološkega sadja. Za zmanjšanje zaostanka je nujno potrebno vzpodbuditi sadnjo ekstenzivnih sadovnjakov, ki so primerna tudi za ekološko pridelavo, predvsem na OMD območjih. Iz tega predstavljajo tudi pomemben ekonomski potencial na kmetijskem gospodarstvu. 3. Ekstenzivni sadovnjaki predstavljajo vmesno

		<p>cono med kmetijskimi in naravnimi ekosistemi. Imajo največji delež biotske pestrosti v kmetijski krajini, zato poleg gospodarskih funkcij opravljajo tudi številne ekosistemske funkcije, predstavljajo habitat ali nadomestni habitat številnim ogroženim živalskim in rastlinskim vrstam. Ekstenzivni sadovnjaki predstavljajo pomemben genski vir in banko številnih avtohtonih in domačih sadnih drevesnih in grmovnih vrst.</p>
14. člen	<p>V spremenjenem 24. členu predlagamo: da se v 4. odstavku v preračunu 1 ha PKP, raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak črta iz alineje 2ha travniških površin,</p> <p>ter se razdeli in doda pod novi alineji, ki se glasita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 ha večnamenskih travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak) z gostoto nasada od 50 – 150 dreves/ha, - 0,5 ha večnamenskih travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak) z gostoto nasada od 150 – 200 dreves/ha. <p>Alineja »– 2 ha travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak, 1300 – trajni travnik in 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi),«</p> <p>se tako spremeni v:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 ha travniških površin (raba 1300 – trajni travnik in 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi), - 1 ha večnamenskih travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak) z gostoto nasada od 50 – 150 dreves/ha, - 0,5 ha večnamenskih travniških površin (raba GERK 1222 – ekstenzivni sadovnjak) z gostoto nasada od 150 – 200 dreves/ha, 	<p>Ta varianta je še veliko bolj stimulatívna in pravična.</p>
45. člen, točka h	<p>črta se »mineralnih surovin«</p>	<p>Kmetijska zemljišča so dragocen in neobnovljiv vir, ki</p>

		<p>je za Slovenijo veliko dragocenejši od pridobivanja mineralnih surovin.</p> <p>Mineralne surovine so v Sloveniji odlično raziskane (<u>Geološki zavod Slovenije (2020): Mineralne surovine v letu 2019</u>). Med njimi so energetske surovine v največji možni meri izkoriščane. Potencial kovinskih mineralnih surovin je gospodarsko nepomemben. Prevladujejo torej nekovinske mineralne surovine nižje vrednosti (mineralne surovine za industrijo gradbenega materiala ter za gradbeništvo). Ker je uničevanje kmetijskih zemljišč za pridobivanje tako malo vrednih mineralnih snovi nedopustno, dopuščanje njihovega raziskovanja ni smiselno.</p> <p>Zato predlagamo, da zakon med posegi, ki se nanašajo na raziskovanje, in ki jih lokalna skupnost lahko dopusti na območjih kmetijskih zemljišč, omogoči zgolj raziskovanje podzemnih voda in geotermičnega energetskega vira.</p>
45. člen, točka I	črta naj se besedilo »označevalne table na gradbiščih, obrazložitvene table projektov«	<p>Nasprotujemo širjenju nabora objektov in posegov v prostor, katerih gradnjo lahko lokalna skupnost v prostorskem aktu lokalne skupnosti dopusti na območjih kmetijskih zemljišč.</p> <p>Širjenje nabora objektov in posegov, ki jih lahko lokalna skupnost v prostorskem aktu lokalne skupnosti dopusti na območjih kmetijskih zemljišč, je tudi v nasprotju s ciljem Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki se nanaša na ohranjanje krajine, saj tovrstni objekti kazijo krajino ter škodljivo vplivajo na ohranjanje in razvoj podeželja (npr. razvoj turističnih dejavnosti).</p> <p>Te vrste objektov in stavb se lahko postavijo na nekmetijskih zemljiščih in je v smislu ciljev Zakona o kmetijskih zemljiščih (ohranjanje in izboljševanje pridelovalnega potenciala ter povečevanje obsega</p>

		kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane) kmetijska zemljišča potrebno v največji možni meri ohraniti za kmetijsko pridelavo.
45. člen, točka m	<p>V točki m) naj se kot prostor za skladiščenje kmetijskih pridelkov, površine do vključno 150 m² dopusti samo kozolec.</p> <p>Besedilo »prostora za skladiščenje rastlinskih odpadkov iz kmetijske pridelave, površine do vključno 150 m²« naj se črta ali pa naj se gradnja prostora za skladiščenje rastlinskih odpadkov iz kmetijske pridelave omeji na kmetijska zemljišča z boniteto manj kot 35.</p> <p>Točka naj se spremeni tako, da se glasi: m) kozolec za skladiščenje kmetijskih pridelkov, površine do vključno 150 m²; ali m) kozolec za skladiščenje kmetijskih pridelkov, površine do vključno 150 m², in na kmetijskih zemljiščih z boniteto manj kot 35 prostor za skladiščenje rastlinskih odpadkov iz kmetijske pridelave, površine do vključno 150 m²;</p>	Te vrste objektov in stavb se lahko postavijo na nekmetijskih zemljiščih in je v smislu ciljev Zakona o kmetijskih zemljiščih (ohranjanje in izboljševanje pridelovalnega potenciala ter povečevanje obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane) kmetijska zemljišča potrebno v največji možni meri ohraniti za kmetijsko pridelavo.
45. člen, točka n	<p>Tretja alineja točke n) se spremeni tako, da se glasi: – kozolec, skedenj (za spravilo sena),</p> <p>Četrta alineja točke n) (druge nestanovanjske kmetijske stavbe tlorisne površine do vključno 150 m²) naj se črta.</p> <p>Peta alineja točke n) se spremeni tako, da se glasi: – na kmetijskih in gozdnih zemljiščih z boniteto manj kot 35 rezervoarji, silosi in skladiščne stavbe, in sicer le skladiščne stavbe za skladiščenje lesnih goriv tlorisne površine do vključno 150 m²,</p>	<p>Pojem "stavbe za skladiščenje pridelka" naj se natančno opredeli, in sicer naj se omeji na kozolec oz. skedenj za spravilo sena.</p> <p>Te vrste objektov in stavb se lahko postavijo na nekmetijskih zemljiščih in je v smislu ciljev Zakona o kmetijskih zemljiščih (ohranjanje in izboljševanje pridelovalnega potenciala ter povečevanje obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane) kmetijska zemljišča potrebno v največji možni meri ohraniti za kmetijsko pridelavo.</p>

		<p>Širjenje nabora stavb, katerih gradnjo lahko lokalna skupnost v prostorskem aktu lokalne skupnosti dopusti na območjih kmetijskih zemljišč je tudi v nasprotju s ciljem Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki se nanaša na ohranjanje krajine, saj tovrstni objekti kazijo krajino ter škodljivo vplivajo na ohranjanje in razvoj podeželja (npr. razvoj turističnih dejavnosti).</p> <p>Iz vidika izrabe prostora in učinkovite rabe objektov je smiselno, da so zlasti stavbe z namenom skladiščenja virov in produkcijskih sredstev znotraj kmetijskega gospodarstva, oz. določenih stavbnih površin namenjenih za kmetijske dejavnosti. Za povečevanje teh površin pa podane spremembe zakona že prinašajo »izravnave«, ter menjave zemljišč, zato takšen pritisk na kmetijske površine ni potreben.</p>
--	--	--